

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

Δυτική Θεσσαλονίκη: Στρατόπεδα, μία ανενεργή παρακαταθήκη δημόσιου χώρου

Μόνο το Παύλου Μελά έχει παραχωρηθεί ολόκληρο στον ομώνυμο δήμο και μάλιστα υπάρχει ένα δρομολογημένο σχέδιο αξιοποίησής του και ένα ορατό χρονοδιάγραμμα για τη μετατροπή του σε μητροπολιτικό πάρκο το φθινόπωρο του 2023

🕒 22/07/2022 06:41

 FACEBOOK TWITTER COMMENTS

Σοφία Χριστοφορίδου

Τα περισσότερα στρατόπεδα της Θεσσαλονίκης βρίσκονται στη δυτική πλευρά της πόλης, εκεί που είναι οξύτερη και η ανάγκη για πράσινο και ανοικτούς δημόσιους χώρους. Σε μία περιοχή που συνεχώς επεκτείνεται, τα στρατόπεδα είναι οι τελευταίοι ελεύθεροι χώροι, που θα μπορούσαν να λειτουργήσουν ως μια «παρακαταθήκη» δημόσιου χώρου για τις επόμενες γενιές.

Αν τα στρατόπεδα αποδίδονταν ακέραια για να μετατραπούν σε χώρους πρασίνου, εκτιμάται ότι μόλις που διπλασιαζόταν η αναλογία πρασίνου, όταν το όριο που θέτει ο Παγκόσμιος Οργανισμός υγείας είναι στα 9 τ.μ./κάτοικο.

Παύλου Μελά έχει παραχωρηθεί ολόκληρο στον ομώνυμο δήμο και μάλιστα υπάρχει ένα δρομολογημένο σχέδιο αξιοποίησής του και ένα ορατό χρονοδιάγραμμα για τη μετατροπή του σε μητροπολιτικό πάρκο το φθινόπωρο του 2023

ΟΡΟΙ ΧΡΗΣΗΣ | ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

COPYRIGHT © 2022 ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ

With ❤️ by DARKPONY

Παύλου Μελά στον ομώνυμο δήμο και η αξιοποίησή του ως Μητροπολιτικό Πάρκο υπερτοπικής σημασίας, αποτελεί κατά τον ίδιο «κατάκτηση της τοπικής κοινωνίας και της τοπικής αυτοδιοίκησης, καθώς και καλή πρακτική που ανοίγει τον δρόμο και για τα άλλα πρώην στρατόπεδα».

Για κάποια από τα υπόλοιπα ανενεργά στρατόπεδα ακόμα αναζητείται ποιος είναι ιδιοκτήτης: το υπουργείο Εθνικής Άμυνας, το Ταμείο Εθνικής Άμυνας και η Υπηρεσία Αξιοποίησης Ακίνητης Περιουσίας Ενόπλων Δυνάμεων, το υπουργείο Οικονομικών ή μήπως το Υπερταμείο;

- Το στρατόπεδο Καρατάσιου (640 στρέμματα), που επίσης βρίσκεται στο δήμο Παύλου Μελά, είναι ανενεργό από το 2003. Από τότε άρχισε μια διαμάχη για το ιδιοκτησιακό καθεστώς μεταξύ των υπουργείων Άμυνας και Οικονομικών, μιας και η έκταση ανήκε στην ανταλλάξιμη περιουσία. Ο στρατός παραχώρησε κατά χρήση στο δήμο Πολίχνης μια έκταση (που αποδείχθηκε ότι δεν του ανήκε), ο δήμος έκανε δαπάνες 1 εκατ. ευρώ για ανακαίνιση κτιρίων και υποδομές αθλητισμού, στη συνέχεια έγινε άρση της παραχώρησης και δύο δήμαρχοι σύρθηκαν στα δικαστήρια ως καταπατητές! Στο μεταξύ διάφορες ομάδες πολιτών έχουν αναπτύξει εκεί δραστηριότητες για το περιβάλλον και τον πολιτισμό και ο χώρος έχει αποκτήσει de facto δημόσιο χαρακτήρα. Ο δήμος Παύλου Μελά συνεχίζει να διεκδικεί το Καρατάσιου. Την τελευταία φορά που τέθηκε το θέμα στο πλαίσιο του κοινοβουλευτικού ελέγχου το υπουργείο Εθνικής Άμυνας απάντησε ότι υπάρχει ενδιαφέρον για επενδυτική αξιοποίηση του ακινήτου, και ότι ο χώρος θα μπορούσε να αξιοποιηθεί προς όφελος όλων των πλευρών (σ.σ. Δήμου και ΤΕΘΑ). Σύμφωνα με το προσφάτως εγκεκριμένο ΓΠΣ Πολίχνης (ΦΕΚ 444Δ/2021) στο πρώην στρατόπεδο Καρατάσιου καθορίζονται οι χρήσεις γης αστικού πρασίνου (σε ποσοστό τουλάχιστον 75% της συνολικής έκτασης) και κοινωφελείς χρήσεις γης (σε ποσοστό μέχρι 25%). Εσχάτως ο δήμος προτείνει το Καρατάσιου ως έδρα για το νέο Ογκολογικό νοσοκομείο, με την ελπίδα ότι οι νέες χρήσεις στην περιοχή θα ανοίξουν τον δρόμο και για παραχώρηση επιμέρους εκτάσεων στην τοπική κοινωνία.

- Μέρος του στρατοπέδου Μεγάλου Αλεξάνδρου, στην λεωφόρο Δενδροποτάμου παραχωρήθηκε στον δήμο Αμπελοκήπων Μενεμένης όπου από το 2008 κατασκεύασε με δικές του δαπάνες πολυάριθμες αθλητικές εγκαταστάσεις (δημοτικό στάδιο, τρία γήπεδο ποδοσφαίρου, ανοικτό και κλειστό προπονητήριο στίβου). Στα σχέδια του δήμου είναι να κατασκευάσει εκεί και ένα κλειστό κολυμβητήριο με πισίνα ολυμπιακών διαστάσεων, υπό την προϋπόθεση ότι θα βρει χρηματοδότηση, δημιουργώντας εκεί έναν πόλο αθλητισμού και αναψυχής. Όμως το υπόλοιπο του στρατοπέδου είναι δεσμευμένο από το Υπερταμείο και έτσι οι προσδοκίες για παραχώρηση επιπλέον εκτάσεων έχουν μπει στον «πάγο».

- Αντίστοιχα, τμήμα του στρατοπέδου Παπακυριαζή, στην άλλη πλευρά της λεωφόρου Δενδροποτάμου, έχει αποδοθεί στο δήμο Κορδελιού Ευόσμου και έχουν διαμορφωθεί κάποιοι υπαίθριοι αθλητικοί χώροι. Παράλληλα στο στρατόπεδο φιλοξενούνται και ενεργές στρατιωτικές μονάδες, κάτι που αποκλείει προς ώρας την όποια συζήτηση περί παραχώρησης της έκτασης.

- Στα όρια του δήμου Κορδελιού-Ευόσμου ανήκει και το στρατόπεδο Ζιάκα, έκτασης 121 στρεμμάτων. Εδώ και χρόνια δεν φιλοξενεί στρατιωτικές χρήσεις και παρουσιάζει εικόνα εγκατάλειψης. Ο δήμος θέλει να το αξιοποιήσει ως αστικό πάρκο με εγκαταστάσεις αθλητισμού και πολιτισμού, όμως για να το διεκδικήσει θα πρέπει πρώτα να ξεκαθαρίσει σε ποιον ανήκει. Αυτή τη στιγμή υπάρχει νομική αντιπαράθεση μεταξύ της ΕΤΑΔ και του υπουργείου Εθνικής Άμυνας για την κυριότητα του στρατοπέδου.

- Το στρατόπεδο Γκόνου (670 στρ.) ιδιοκτησίας του υπουργείου Οικονομικών, βρίσκεται στα όρια του δήμου Δέλτα. Εδώ και είκοσι χρόνο υπάρχουν σχεδιασμοί για τη μετατροπή του σε εμπορευματικό κέντρο, πλην όμως κανένας από αυτούς δεν προχώρησε. Η τελευταία εξαγγελία ήταν από τον σημερινό πρωθυπουργό που το οραματίστηκε ως Ελεύθερη Ζώνη Εμπορίου και Βιομηχανίας. Το ΤΑΙΠΕΔ έχει αναλάβει να προχωρήσει στη χωροταξική και χρηματοοικονομική ωρίμανση του σχεδίου για την αξιοποίηση του μεγάλου ακινήτου ως Ελεύθερης Ζώνης Εμπορίου.

- Το στρατόπεδο Κακιούση βρίσκεται μεταξύ των εκβολών του Δενδροποτάμου και των παλιών βυρσοδεψείων και εξακολουθεί να εξυπηρετεί λειτουργίες αποθήκευσης και ανεφοδιασμού καυσίμων του στρατού, ως εκ τούτου δεν υπάρχει πρόθεση να αποδοθεί άμεσα για να αποτελέσει την αναζητούμενη διέξοδο της δυτικής Θεσσαλονίκης προς τη θάλασσα.

Περιβαλλοντικά πολύτιμοι χώροι για αστική αναζωογόνηση

Της **Μαρίας Ζουρνά**

Αρχιτέκτονα

Η αξιοποίηση του συνόλου των ανενεργών στρατοπέδων του Πολεοδομικού Συγκροτήματος Θεσσαλονίκης, στα πλαίσια ενός ευρύτερου προγράμματος αστικής αναζωογόνησης στη λογική ενός «Δικτύου», όπως το προβεβλημένο Δυτικό Τόξο, εντάσσεται στις σύγχρονες κατευθύνσεις για τις ολοκληρωμένες αστικές αναπλάσεις της ΕΕ. Μία τέτοια αξιοποίηση παρέχει τις μοναδικές ευκαιρίες για :

- την ανάδειξη των στρατοπέδων ως ιδιαίτερους τόπους ιστορικού και πολιτισμικού ενδιαφέροντος και τη δημιουργία ενός εκτενούς μητροπολιτικού πάρκου που θα αναπληρώσει τις έντονες σημερινές ελλείψεις που βιώνουν όλοι οι πολίτες.

- ανασύνταξη του αστικού τοπίου στις πυκνοδομημένες συνοικίες της Θεσσαλονίκης με νέες χρήσεις, νέα σημεία ενδιαφέροντος και σύγχρονη

αρχιτεκτονική.

- τη συγκρότηση νέας αστικής ταυτότητας στις περιοχές επέμβασης, αλλά και νέας μητροπολιτικής ταυτότητας στην πόλη και τη δημιουργία εστίων κεντρικότητας νέου τύπου για την αστική περιφέρεια, και τέλος

- την εκτόνωση των πιέσεων που υφίσταται το ιστορικό κέντρο της πόλης, σε συνδυασμό με: την ισχυροποίηση του αιτήματος απόδοσης των χώρων προς επανάχρηση, την αύξηση των ευκαιριών χρηματοδότησης του προγράμματος και ένταξης των έργων στην νέα προγραμματική περίοδο με τα νέα κριτήρια επιλεξιμότητας, την αλληλοσυμπλήρωση της κοινωνικής υποδομής, του πρασίνου και της οικονομικής ανάπτυξης σε όλους ταυτόχρονα τους χώρους που αποτελούν το Δίκτυο.

Ωστόσο, η μετεγκατάσταση των στρατοπέδων και η απόδοσή τους στους δήμους ενέχει κινδύνους, εφόσον οι εκτάσεις που αποδεσμεύονται αντιμετωπιστούν ως αστικά ακίνητα με κριτήρια εμπορευματικής αξιοποίησης της δυνατής νέας δόμησης ή ικανοποίησης τοπικών μόνο αναγκών των δήμων, και όχι ως περιβαλλοντικά πολύτιμοι χώροι για ανάπτυξη υπερτοπικών δραστηριοτήτων μητροπολιτικής κλίμακα.

Μπορούμε να αποφύγουμε την περαιτέρω «τσιμεντοποίηση»

Του **Σωκράτη Σεϊτανίδη**

Χωροτάκτη - Πολεοδόμου, υπ. διδάκτορα ΑΠΘ

Οι χώροι των πρώην στρατοπέδων είναι μεγάλες δημόσιες εκτάσεις που δύναται να φιλοξενήσουν λειτουργίες υπερτοπικής σημασίας. Από την οπτική γωνία του χωρικού σχεδιασμού, το πλαίσιο για την αξιοποίηση των χώρων αυτών στη Θεσσαλονίκη διαμορφώνεται κυρίως από δύο ευρύτερα σχεδιαστικά ζητήματα.

Το πρώτο είναι ίδιον της Θεσσαλονίκης και είναι η απουσία μητροπολιτικού σχεδιασμού και μητροπολιτικής διακυβέρνησης. Στην Θεσσαλονίκη δεν υπάρχει ούτε πρόσφατος σχεδιασμός, ούτε φορέας τοπικής αυτοδιοίκησης αποκλειστικά για τη μητροπολιτική περιοχή (σε αντίθεση με την Αθήνα, όπου τον ρόλο αυτό παίζει η Περιφέρεια Αττικής). Επομένως, δεν υπάρχει μία θεσμικά αναγνωρισμένη πολιτική δύναμη η οποία να αγωνίζεται, να πιέζει και εν τέλει να κρίνεται από τους πολίτες αποκλειστικά για τη διαχείριση των μητροπολιτικών θεμάτων, όπως είναι η διαχείριση των χώρων υπερτοπικής σημασίας και των πρώην στρατοπέδων.

Απόρρητο

Το δεύτερο είναι η σύγχρονη τάση για ιδιωτικοποίηση/ εμπορική εκμετάλλευση των μεγάλων δημόσιων εκτάσεων και η σχετική μεταρρύθμιση του θεσμικού πλαισίου του χωρικού σχεδιασμού που έχει γίνει προς εξυπηρέτησή της. Παρόμοιες μεταρρυθμίσεις έγιναν σε όλες τις χώρες του Ευρωπαϊκού Νότου, καθώς αποτελούσαν προαπαιτούμενο για τον δανεισμό των χωρών (βλ. Tulumello et. al, 2020). Στην Ελλάδα η μεταρρύθμιση αυτή επιβλήθηκε από το δεύτερο μνημόνιο (υποκεφάλαιο 4.2, δράση «Πολοδομική Μεταρρύθμιση») και εφαρμόστηκε με πληθώρα νομοθετημάτων.

Στον αντίποδα των παραπάνω, βρίσκεται η θέληση της τοπικής κοινωνίας για απόδοση των πρώην στρατοπέδων σε κοινή χρήση, αλλά και η άποψη της επιστημονικής κοινότητας που επανειλημμένα με παρεμβάσεις/ εκθέσεις /εργασίες έχει τονίσει την ανάγκη για μετατροπή των πρώην στρατοπέδων της Θεσσαλονίκης σε πράσινους και κοινωφελείς χώρους. Ωστόσο, ακόμα και σε ευρωπαϊκό επίπεδο, για να επιτυγχάνονται τέτοιοι στόχοι χρειάζεται συνήθως σχετική διεκδίκηση από τους πολίτες (Madanipour et al., 2014). Οι περιπτώσεις διεκδίκησης των πρώην στρατοπέδων Παύλου Μελά και Καρατάσιου, δείχνουν ότι όταν υπάρχει σύμπλευση μεταξύ Δημοτικών αρχών, κινημάτων και τοπικής κοινωνίας, οι στόχοι αυτοί είναι εφικτοί - μπορούμε δηλαδή να αποφύγουμε την περαιτέρω «τσιμεντοποίηση» των ελεύθερων δημόσιων χώρων.

***Δημοσιεύθηκε στην ειδική έκδοση της "ΜτΚ" για τη Δυτική Θεσσαλονίκη, στις 03.07.2022**

ΣΧΟΛΙΑ

 DuckDuckGo

DuckDuckGo blocked these comments to prevent Facebook from tracking you

We blocked Facebook from tracking you when the page loaded. If you unblock this content, Facebook will know your activity. [Learn More](#)

[Unblock Comments](#)

[ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ](#)

Κατασκευάζονται νέοι δρόμοι για την αποσυμφόρηση του κυκλοφοριακού - Σε ποιες περιοχές θα γίνουν

Τα έργα προωθεί η περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, ενώ ένα από τα μεγαλύτερα είναι η κατασκευή παράλληλου δρόμου στην εθνική οδό Θεσσαλονίκης – Μουδανίων, από το ύψος του κόμβου K12 ως τον κόμβο της Θέρμης

© 22/07/2022 06:38

f FACEBOOK t TWITTER

Φανή Σοβιτσλή

Στην **κατασκευή νέων οδικών αξόνων** που θα συμβάλλουν στην **αποσυμφόρηση** του **κυκλοφοριακού** προβλήματος, **ανατολικά** και **δυτικά** της **Θεσσαλονίκης**, **προχωρά** το επόμενο διάστημα η **Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας**, αξιοποιώντας άμεσα **κονδύλια** που αγγίζουν τα **100 εκατ. ευρώ** από το χρηματοδοτικό πρόγραμμα του **Ταμείου Ανάκαμψης**.

Στις **προτεραιότητες** της διοίκησης της ΠΚΜ παραμένει σταθερά η κατασκευή νέων οδικών έργων στις κατά τόπους **περιφερειακές ενότητες**, με στόχο την ασφαλή διέλευση των οχημάτων, ωστόσο με δεδομένη την έλλειψη κονδυλίων βαρύτητα δίνεται σε συντηρήσεις και ανακατασκευή του υφιστάμενου οδικού δικτύου που εξελίσσονται καθ' όλη τη διάρκεια του χρόνου.

Οι νέοι δρόμοι που σχεδιάζει η περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας θα χρηματοδοτηθούν από το Ταμείο Ανάκαμψης, καθώς το υπουργείο Εσωτερικών εξέδωσε προ ημερών πρόσκληση για την υποβολή αιτήσεων χρηματοδότησης για έργα οδικής ασφάλειας αρμοδιότητας των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΟΤΑ) , συνολικού προϋπολογισμού 335 εκατ. ευρώ.

Η **πρόσκληση**, η οποία είναι σε ισχύ, εκδόθηκε με απόφαση του αναπληρωτή υπουργού Εσωτερικών, Στέλιου Πέτσα, σε συνεννόηση και με το υπουργείο Οικονομικών, ενώ η δράση «Βελτίωση Οδικής Ασφάλειας» υλοποιείται στο πλαίσιο του Εθνικού Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας «Ελλάδα 2.0» με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Σημαντικό μερίδιο από τη νέα χρηματοδοτική πίτα θα λάβει και η Περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, η οποία υπέβαλε ήδη προτάσεις για τρία μεγάλα οδικά έργα, που θα διευκολύνουν τις μετακινήσεις των πολιτών, ένα εκ των οποίων προϋπολογίζεται στα 50 εκατ. ευρώ.

Όπως τόνισε μιλώντας στο makthes.gr ο **αντιπεριφερειάρχης Υποδομών και Δικτύων Πάρις Μπίλλιας**, η πρόσκληση αυτή για την ένταξη οδικών έργων θα δώσει μεγάλη “ανάσα”, καθώς, όπως είπε, τα κονδύλια που διατίθενται στις περιφέρειες, είναι περιορισμένα, ενώ συνήθως επαρκούν μόνο για συντηρήσεις δρόμων. «Ωστόσο με βάση τις καταγεγραμμένες ανάγκες από τις υπηρεσίες μας, διαπιστώνεται ότι στην Κεντρική Μακεδονία χρειάζονται νέα έργα και μάλιστα άμεσα» σχολίασε ο ίδιος.

Που θα γίνουν τα νέα οδικά έργα

Οι προτάσεις που υπέβαλε ήδη η περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας, στο πλαίσιο της πρόσκλησης, αφορούν:

*Την **κατασκευή παράλληλου δρόμου** στην **Εθνική Οδό Θεσσαλονίκης – Μουδανίων**, από το ύψος του κόμβου K12 ως τον κόμβο της Θέρμης.

Το έργο κοστολογείται περίπου 50 εκατ. ευρώ, για το οποίο, όπως ανέφερε ο αντιπεριφερειάρχης κ. Μπίλλιας οι υπηρεσίες της ΠΚΜ κατέβαλαν μεγάλη προσπάθεια για να ωριμάσουν οι μελέτες του και να ενταχθεί στο χρηματοδοτικό πρόγραμμα του Ταμείου Ανάκαμψης. «Αυτό το έργο είναι εξαιρετικά σημαντικό, γιατί θα αποσυμπιέσει το κυκλοφοριακό πρόβλημα που παρατηρείται, ενώ παράλληλα θα βοηθήσει την περιφέρεια να κρατήσει τους πόρους από το ΕΣΠΑ που θα έπαιρνε για αυτό, διαθέτοντας τους σε άλλα εξίσου σημαντικά έργα οδικής ασφάλειας» επισήμανε ο κ. Μπίλλιας.

Απόρρητο

*Το δεύτερο μεγάλο οδικό έργο αφορά στο **οδικό τμήμα του δρόμου από το ύψος της Καλλικράτειας ως τα Μουδανιά**, όπου θα αντικατασταθούν στηθαία ασφαλείας, που είναι παλιά και φθαρμένα, ενώ θα τοποθετηθούν καινούργια σε πολλά σημεία. Παράλληλα, θα γίνουν σημαντικές βελτιώσεις στη γεωμετρία της οδού, ενώ προγραμματίζονται και ασφαλτοστρώσεις. Ο προϋπολογισμός της συγκεκριμένης παρέμβασης ανέρχεται σε περίπου 20 εκατ. ευρώ

*Το τρίτο έργο που υποβλήθηκε στο νέο χρηματοδοτικό πρόγραμμα από την περιφέρεια Κεντρικής Μακεδονίας αφορά στο δρόμο **Θεσσαλονίκης – Χαλκηδόνας**, ύψους επίσης 20 εκατ. ευρώ. Πρόκειται για την κατασκευή δυο τμημάτων δρόμου, από τον κόμβο Διαβατών, στην συμβολή με περιφερειακή οδό Θεσσαλονίκης, μέχρι την δημοτική ενότητα της Σίνδου και από την κοινότητα Γέφυρας έως τη Χαλκηδόνα.

«Τα έργα αυτά είναι κάτι παραπάνω από αναγκαία, καθώς οι περισσότεροι υφιστάμενοι δρόμοι έχουν αστικοποιηθεί και δέχονται μεγάλα κυκλοφορικά φορτία. Ως εκ τούτου χρειάζονται νέοι δρόμοι που για την ανακούφιση του κυκλοφοριακού και την πιο ασφαλή διέλευση των διερχόμενων οδηγών» υπογράμμισε ο αντιπεριφερειάρχης Υποδομών και Δικτύων.